

Kotihoidon henkilöstömitoitus

Lähde: Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi, STM 2013
https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/110355/ISBN_978-952-00-3415-3.pdf?sequence=1

SUOSITUKSET

Suosituksien henkilöstön määräksi ja rakenteeksi kotihoidossa

Välitöntä asiakasaikaa on kotihoidossa järjestelmällisesti seurattava: on asetettava paikalliset tavoitteet välittömälle asiakasajalle ja seurattava niiden toteutumista. Välittömän asiakasajan osuutta henkilöstön kokonaistyöajasta on lisättävä palveluprosesseja kehittämällä.

Kotihoidon henkilöstön vähimmäistarve määräytyy iäkkäille myönnettyjen palvelujen (tunteina) toteuttamiseen tarvittavana henkilöstön välittömään asiakastyöhön käytettävissä olevana työaikana (tunteina).

Kotihoidon henkilöstön vähimmäistarve määräytyy seuraavasti.

1. Iäkkäiden henkilöiden palvelutarve selvitetään laaja-alaisesti :

- asiakkaan palvelujen tarvetta arvioidaan säännöllisesti ja aina asiakkaan terveydentilan ja toimintakyvyn muuttuessa.

2. Iäkkäälle henkilölle suunnitellaan ja myönnetään palvelut:

- asiakkaan palvelusuunnitelmassa esitetään arvio tarvittavista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista, joilla asiakkaan tarpeisiin vastataan,
- palvelusuunnitelman pohjalta tehdään päätös (terveydenhuollossa hoitopäätös, sosiaalihuollossa hallintopäätös) palvelujen myöntämisestä; mikäli palvelujen myöntämistä koskeva päätös poikkeaa palvelusuunnitelmasta, poikkeaminen on perusteltava.
- terveydentilan ja toimintakyvyn muutokset kirjataan asiakkaan palvelusuunnitelmaan ja tehdään muutosten edellyttämät päätökset palveluiden lisäämisestä tai vähentämisestä.

3. Asiakkaille myönnettyä ja työntekijän käytettävissä olevaa välittömään asiakastyöhön käytettävissä olevaa työaikaa (tunteina)

verrataan keskenään:

- lasketaan yhteen asiakkaille päätöksillä myönnetty palveluaika (tunteina) ja kotihoidon henkilöstön välittömään asiakastyöhön käytettävissä oleva aika (tunteina),

- em. tuntimääriä verrataan keskenään; kun henkilöstön välittömään asiakastyöhön käytettävissä oleva tuntimäärä jaetaan asiakkaille päätöksillä myönnettyllä ajalla (tunneilla) ja kerrotaan sadalla, saadaan selville, miten suuri prosentuaalinen osuus myönnetystä palvelusta voidaan toteuttaa,

- kun jaetaan asiakkaille päätöksellä myönnetty palveluaika (tunteina) yhden hoitotyöntekijän keskimäärin käytettävissä olevalla välittömän

asiakastyöajan tuntimäärällä, saadaan selville tarvittavan henkilöstön lukumäärä.

Vertailu edellyttää tarkoituksenmukaisia seurantajärjestelmiä.

Lisäksi

- Työvuorosuunnittelulla tasataan ruuhkahuippuja ja varmistetaan kotihoidon asiakkaille päätöksen mukaiset palvelut.
- Palvelujen tuottajan käytettävissä olevalla varahenkilöjärjestelmällä mahdollistetaan henkilöstön joustava käyttö, kun varaudutaan uusien asiakkaiden joustavaan vastaanottoon ja nykyisten asiakkaiden palvelutarpeiden äkillisiin muutoksiin.

Kotihoidon toimintayksikön henkilöstöön lasketaan mukaan asiakkaan välittömään hoitoon osallistuvat sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijät kuten sairaanhoitajat ja terveydenhoitajat, lähi- ja perushoitajat, sosiaalialan ohjaajat ja -kasvattajat, koulutetut kotiavustajat ja kodinhoitajat, geronomit ja kuntoutushenkilökunnasta fysioterapeutit ja toimintaterapeutit sekä lähiesimiehet. Lähiesimiehet ja kuntoutushenkilöstö huomioidaan kotihoidon välittömän työajan laskennassa kuitenkin vain sillä osuudella, kun he osallistuvat välittömään (asiakaskohtaiseen) hoitotyöhön.

Mikäli kotihoidon toimintayksikössä toimii muuta hoitotyöhön osallistuvaa henkilöstöä kuten *hoiva-avustaja*, heidät sisällytetään henkilöstömitoitukseen vain siltä osin, kun heidän työnsä sisältää asiakkaiden perustarpeisiin vastaamista, kuten avustamista ruokailussa, peseytymisessä, pukeutumisessa ja wc-käynneillä tai asiointiapua yhdessä asiakkaan kanssa. Hoiva-avustajat eivät kuitenkaan voi olla yksin työvuorossa kotihoidon toimintayksikössä, eivätkä he saa vastata lääkityksistä.

Työsuhteessa olevat oppisopimuskoulutettavat lasketaan henkilöstömitoitukseen vasta, kun opinnoista on suoritettuna vähintään kaksi kolmasosaa. Muut sosiaali- ja terveydenhuollon opiskelijat voidaan laskea henkilöstömitoitukseen, mikäli heidät on palkattu toimintayksikköön sijaiseksi, kun heillä on opintojen kautta riittävästi hankittua osaamista alan tehtäviin. Työnantaja varmistaa opiskelijan ammattitaidon palkatessaan hänet toimintayksikköön sijaiseksi ja antaa työtehtävät sen mukaisesti.